

9	Hry na kolieskových korčuliach (<i>úvod Daniela Heviera</i>)
15	Tik Tak
41	Čarovná chvíľa
65	Peter Kľúčik
87	Veveričky
141	Ostrov objavov
177	Kocúr na kolieskových korčuliach
227	Štyria škriatkovia a víla
248	Súpis slovenských inscenácií
249	Bibliografia

KRISTÍNKA Naučila som ho básničku: „Tramtária je zázračná krajina“.
MASKA Načo ho učíš básničky? Papagáj má nadávať, alebo držať zobák.

KRISTÍNKA To je môj papagáj a vy sa do papagájov vôbec nerozumiete.
(*Ide k BABIČKE.*) Nevidela si môjho papagája? Uletel.

BABIČKA Nevidela, ale ak si ho mala rada, určite sa ti vráti. Musíš ho čakať. Iste prileťí naspäť.

KRISTÍNKA A čo keď sa mu niečo stane?

BABIČKA To je možné. Papagáj je nápadný, všeličo sa mu môže prihodiť. Naučila si ho rozprávať?

KRISTÍNKA (*Prisvedčí.*) Tramtária je zázračná krajina.

BABIČKA To je milé. Podľa toho sa pozná, že je to učený papagáj.

KRISTÍNKA Ale prečo uletel?

BABIČKA Možno išiel hľadať tú Tramtáriu.

KRISTÍNKA (*Volá.*) Pino! Pino! Pino!

Z veže orloja sa ozve PAPAGÁJ.

PAPAGÁJ Krrristínka! Kristínka!

KRISTÍNKA (*Zbadá ho.*) Tam je! Sedí na orloji. Treba ho dať dole.

DODO Ja nemôžem, som prílepený.

MASKA Ja som už na orloji bol a to mi stačí!

BABIČKA Keby som ti len vedela pomôcť!

KRISTÍNKA stojí pod orlojom a volá na PAPAGÁJA.

KRISTÍNKA Pino! Pino!

ORLOJ

Hodiny na orloji začnú odbíjať, na námestie vyjdú OBYVATELIA MESTA, pohybujú sa ako mechanické figúrky z hodinového strojčeka.

BABIČKA (*Volá.*) Kúpte si palmu!

DODO Čítajte plagáty! Čerstvo nalepené!

MASKA (*Ponúka vstupenky.*) Navštívte vežu našej radnice!

KRISTÍNKA Uletel mi papagáj!

BABIČKA Mám peknú palmu na predaj! Kúpte!

DODO Prvé predstavenie cirkusu na Okrúhlom námestí!

PRVÝ PÁN Opravovne hodín v meste sú zatvorené!
STAROSTA (*Prísne.*) Rozíďte sa! Urobíme všetky potrebné opatrenia.
Môžem vám len toľko povedať, že ani moje vlastné hodinky nejdú!
(*Vytisne OBYVATEĽOV MESTA z dvier.*)

Prichádza TAJOMNÍK.

TAJOMNÍK Dobré ráno, pán starosta.
STAROSTA Dobré ráno. Mám dojem, že už bude pomaly obed.
TAJOMNÍK Je to celkom možné.
STAROSTA Orloj zastal!
TAJOMNÍK Zastal?
STAROSTA Bola to pýcha nášho mesta!
TAJOMNÍK Keď už nejde orloj, keby aspoň jedny malé, celkom maličké hodiny tikali!
STAROSTA Potykajme si aspoň my! Servus, pán tajomník!
TAJOMNÍK Servus, pán starosta.
STAROSTA Na jedenástu by sme mali zvolať mestskú radu.
TAJOMNÍK Áno, ale ako sa dozvieme, kedy bude jedenásť hodín?
STAROSTA To je to, o čom budeme v rade rokovať.
TAJOMNÍK Naozaj, na to som neprišiel.
STAROSTA Neviem, čo urobíme so situáciou v doprave.
TAJOMNÍK Vlaky budú chodiť iba jedným smerom, aby sa nezrazili.
Predpoludním pôjdu tam a popoludní naspäť.
STAROSTA To je rozumné! Ďalej musíme určiť dĺžku vyučovacích hodín na školách. V ročníkoch jeden až päť sa bude na hodinách matematiky počítať tisíc bez jednej.
TAJOMNÍK Akože tisíc bez jednej je deväťsto deväťdesiat deväť, deväťsto deväťdesiat deväť bez jednej je deväťsto deväťdesiat osem, deväťsto deväťdesiat osem bez jednej je...
STAROSTA Tak dosť, pán tajomník! Musíme zachovať pokoj! Dnes o polnoci sa v našom meste zastavili všetky hodiny. Pred nami stojí otázka... Ako inak sa dá merať čas?!

TAJOMNÍK A čo slnečné hodiny? Alebo presýpacie?
STAROSTA Vodné! Mali by sme sa pozrieť do múzea!
TAJOMNÍK Musím vás upozorniť, že múzeum sme zrušili. Pre nedostatok záujmu.
STAROSTA A čo sa stalo s exponátmi?!

FUK Všetko máš predsa zapísané v čiernej knihe.
MÁRY Bud' ticho, Fuk! Pokazil si nám radosť. Ako vždy. Čo budeme teraz robiť?
ČÁRY Poďme rýchlo do maringotky!
FUK A ja?
MÁRY Ty pôjdeš prvý, lebo sa nám stratíš dočista.
FUK A čierna debnička?
MÁRY Nechaj ju na pokoji, už ju nechcem ani vidieť.
ČÁRY Tušil som, že sa niečo stane. Stalo sa!

Všetci odídu do maringotky. Čierna debnička ostane vonku. K maringotke prichádza FOTOGRAF. Na krku má zavesený fotoaparát, obzerá sa okolo seba, fotografuje.

FOTOGRAF Zaujímavý objav. Oranžová maringotka. Cvak. Zaujímavý vták, biely holub. Cvak. Zaujímavé zviera, biely králik. Cvak. Cvak. Cvak. A toto je čo? Čierna debnička. Camera obscura. Kto vie, komu patrí, keď tu tak leží. Keď tu tak leží, asi nepatrí nikomu. Všade sa povaľujú veci nepatriace nikomu. Keď si ju vezmem, bude patriť mne. Urobím si z nej fotoaparát. Krásny starý fotoaparát. Dá sa z toho vytĺcť cvak, cvak, cvak! Ľudia zacakajú. Ľudia majú radi staré haraburdy. Len treba chodiť po svete, vždy sa nájde dačo zaujímavé, čo vynesie... *(Obráti sa k publiku.)* Zaujímavé publikum. Cvak. *(Vezme debničku a odíde.)*

ČÁRY, MÁRY a neviditeľný FUK vychádzajú z maringotky. ČÁRY nesie čiernu knihu.

MÁRY Čáry, čítaj!

ČÁRY *(Listuje v knihe.)* Číre nezmysly. Ak sa kúzelníkovi nejaká vec stratí, má ju hľadať tam, kde sa stratila, až potom všade inde.

FUK Čo to znamená?

ČÁRY Že ťa máme hľadať v čiernej debničke.

MÁRY Tak ho tam hľadáme!

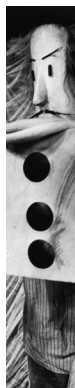
FUK Ale načo, veď som tu pri vás, v maringotke.

ČÁRY Neodvrávaj stále a vlez späť do debničky!

FUK Do ktorej?

MÁRY Do čiernej! *(Obzerá sa.)* Hí! Čáry, kde je naša čierna debnička?

ČÁRY Nemohla sa len tak stratiť. Fuk, kam si ju schoval?

FUK (*Pošepky, chichoce sa.*) A ja som neviditeľný vnuk Fuk, ale o tom ani muk!

Výstup neviditeľného FUKA s kúzelníckymi i nekúzelníckymi pomôckami podľa fantázie, FUKOVÝCH možností a možností čierneho divadla. ČÁRY a MÁRY sa ukláňajú, potlesk.

Tma.

MÁRY Sláva! Sme opäť slávní!

FUK Žuvačky, kola, kotrmelce!

ČÁRY Sláva! Máry, vieš, čo to znamená? Ponuky do celého sveta!

FUK Žuvačky, kola, kotrmelce!

MÁRY Nový program, nové čísla.

ČÁRY Nové cesty, nové mestá, nové obecnstvo!

MÁRY Nová maringotka, nové záclonky. Fukovi dáme ušiť biely frak. A predstav si, že bude mať aj malý biely cylinder. Cylinder mu určite pristane. Fuk, ukáž sa, ako ti pristane biely cylindrík!

FUK Kuk!

MÁRY (*Rezignovane.*) Ach, Čáry! Načo cylinder, načo záclonky, načo maringotka! Veď náš Fuk je neviditeľný! Máme neviditeľného Fuka.

ČÁRY Ale práve to nám získalo slávu. Iba vďaka tomu sme dokázali robiť neuveriteľné kúzelnícke kúsky. Len tak môžeme pokračovať.

MÁRY Môžeme pokračovať iba v hľadaní čiernej debničky. Čo vidíš na sláve, keď nevidíš Fuka?

FUK Vieš, čo je smiešne, Máry?

MÁRY Čo, Fuk?

FUK Že ma teraz vidíte oveľa viac, ako keď som bol viditeľný.

U DEBNÁRA

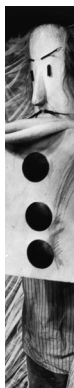
DEBNÁR Vitajte, pán kúzelník! Počul som, veľa som o vás počul. Našli ste teda debničku, pomohla vám.

ČÁRY Nenašli.

DEBNÁR A bez mojej debničky ste získali toľkú slávu? Videl som vaše plagáty! To už hej! Kúzelnícke duo Čáry a Máry – ilúzia magna! Záhadné premiestňovanie vecí, miznutie a objavovanie podľa želania.

ČÁRY Viete, celá vec je trochu pomotaná.

DEBNÁR Tak čo by ste radi? Novú debničku?

KARIČKOVÁ (*Pre seba.*) To si myslím, máš aj za čo!!! (*Zaštrngá kľúčmi na karičke a zmizne vo vrátnici.*)

SÁM DOMA

PETER (*Pred dverami.*) Som zvedavý. (*Zasunie kľúč do zámky.*)

DVERE (*Vzdychnú, otvárajú sa.*) Á... Vitajte, pán Kľúčik!

KĽÚČIK (*Vykukne z kľúčovej dierky ako malý kľúčový panáčik.*) Ďakujem.

PETER (*Neveriaco si prezerá dvere a kľúčik.*) Kindervajco! Kto to hovorí?

KĽÚČIK (*Odkašle si.*) Ja.

PETER Ty si ten hrdzavý kľúčik? (*Siahne po kľúčovej dierke, ale v ruke sa mu objaví kľúčik a keď ho opäť zasunie, z dierky vykukne panáčik.*)

KĽÚČIK Odteraz som tvoj kľúčik. (*Schová sa dnu a z veľkej kľúčovej dierky vyjde na proscénium KĽÚČIK – herec.*) Ale môžeš mi hovoriť Peter.

PETER (*Zasmeje sa.*) Peter Kľúčik? Ja som Peter Kladka.

KĽÚČIK Som rád, že si ma dostal práve ty! Som priateľom ľudí bez kľúčov. (*Spieva.*)

Klik-klak, už je otvorené
tvoje malé predstavenie,
vchádza sa doň ako do dverí,
klik-klak, stačí len uveriť!

Klik-klak, ak chceš, tak poď sa hrať,
môžeš si ma hneď vyskúšať,
si doma sám, je to len tvoj raj,
klik-klak, tak všetko otvárať!

PETER sa rozhliada dookola.

PETER Peter Kľúčik, naozaj si na všetko?

KĽÚČIK Pokiaľ viem, tak áno.

PETER (*Prezerá si ho.*) Mama bude rada. Povie, že si prak-tic-ký.

KĽÚČIK Vieš, dokážem sa prispôbiť.

PETER A to sa ako robí?

KĽÚČIK (*Trpko sa zasmieje.*) Časom sa to naučíš i ty. Á, časom! (*Zadáva sa na hodiny, ktoré im visia nad hlavou.*) A čo tamtie staré hodiny?

PETER Stoja. Sú od starej mamy Geschlossenovej. Keď som bol ešte malý, počúval som ich celý deň.

KĽÚČIK Pokúsime sa ich natiahnuť!

KRÁĽOVNÁ REGÍNA Kukuk?

KAPITÁN KUKUK (*Prikývne.*) K vašim službám, Kapitán Kukuk!

KRÁĽOVNÁ REGÍNA (*Rozčesáva si strapaté vlasy, čo jej vykúkajú spod nočného čepca, obzerá sa v malom zrkadielku s rúčkou a sleduje v ňom kapitánove reakcie.*) Kapitán Kukuk, vyplávaj na more a objav tam niečo, čo mi prinesie bohatstvo a slávu.

KAPITÁN KUKUK *chce niečo namietnuť, ale KRÁĽOVNÁ REGÍNA mu zrkadielkom pritlačí ústa.*

KAPITÁN KUKUK Ja...

KRÁĽOVNÁ REGÍNA (*Rozmarne.*) Amerike sa radšej vyhni, Indiánov už poznáme. No, choď už, dávaj na seba pozor a vráť sa skoro! (*Odíde.*)

KAPITÁN KUKUK (*S povzdychom.*) To sa povie, vyplávaj na more a objav tam niečo, čo mi prinesie bohatstvo a slávu. Na kráľovskej plachtnici Finta som už preplával všetky oceány, no ani jeden z mojich objavov rozmarnú kráľovnú Regínu dosiaľ nenadchol.

KAPITÁN KUKUK *sa zadáva na kráľovskú posteľ, na ktorej sa kráľovnino služobníctvo schováva za veľké vankúše. Vyzerajú ako homole snehu, alebo ako... Hudba.*

KAPITÁN KUKUK (*Nadšene.*) Oboplávam zemeguľu severnou morskou cestou! (*Zavelí.*) Posádka lode Finta, ku mne!

Služobníci sa razom zmenia na námorníkov.

NÁMORNÍK Rozkaz, kapitán!

KAPITÁN KUKUK Čo vidíte pred sebou?!

NÁMORNÍK (*Zadáva sa na posteľ plnú rozhádzaných vankúšov.*) Pred nami sú obrovské ľadové kryhy!

KAPITÁN KUKUK (*Prikývne.*) Správne, znamená to teda, že sme sa ocitli v ľadovom mori! (*Volá na NÁMORNÍKA za kormidlom.*) Kormidelník! Rob všetko, aby sme sa im vyhli!

KORMIDELNÍK Áno, kapitán.

Všetci NÁMORNÍCI sa natlačia k jednému stĺpu.

MARTIN počuje rozhovor rodičov od vedľa, prestane sa hrať.

HERMÍNA (*Divákom.*) Môj vnuk má veľmi rád zvieratká. Najradšej by mal doma psíka, mačku alebo aspoň škrečka.

MACO No tak, myšička!

BARBARA (*Ironicky.*) Kocúrik, daj pokoj!

HERMÍNA (*Pokračuje.*) Jeho rodičia, moja dcéra a „on“, teda Martinov nevlastný otec, o tom však nechcú ani počuť.

MACO sa pokúša rozosmiať BARBARU.

BARBARA Nerob na mňa opičky, nijako ti to nepomôže.

MACO (*Túli sa k BARBARE.*) Žabka, veď sa vlastne nič nestalo.

BARBARA Nelíškej sa, dobre? Povedal si, odchádzam, po mne potopa.

MACO (*Nahnevá sa.*) Nemusíš to opakovať ako papagáj.

BARBARA (*Smolí.*) Ja, ťava, som sa tri noci utápala v slzách.

MACO (*Pokúša sa o vtip.*) Hádam ovečka, keď si Baranová?

HERMÍNA (*Zhíkne.*) No koniec! Moja torta! Úplne som na ňu zabudla.
(*Odíde.*)

BARBARA (*Uštipačne.*) Ozaj vtipné.

MACO (*Chce BARBARU uštipnúť.*) Chrobáček, je mi to ľúto.

BARBARA (*Odtíska MACA.*) Dobiedzavý ako mucha.

MACO bzučí, chce BARBARU pobožkať. BARBARA sa bráni.

MACO Pozri, tvoj macko ti doniesol darček. Mäsko na guláš zo srnčeka parožteka. Sám som ho pif-paf! A synčekovi, sedemročnému...

BARBARA (*Prekvapená.*) Ty si nezabudol?

MACO Nie.

BARBARA (*Obzerá si škatuľu.*) Môžem rozbaľiť?

MACO sám rozbaľí škatuľu a vyberie z nej pár gumených rybárskych čí-
žiem.

BARBARA (*Sklamaná.*) Aha.

MACO Keď bude so mnou chodiť na ryby, tak sa to zide, nie?

BARBARA Martin má rád živé zvieratá. Na rybačku s tebou určite nepôjde. (*Rozbaľuje balíček.*) A stopercentne nebude jesť mäso z bra-
čeka-jelenčeka.

FREDO (*Zaskočený.*) Čo ty o tom vieš?!

VIVA Na deň jarnej rovnodennosti si mal zaklopať na dvere svojho najmladšieho brata. Musíš odovzdať hraciu skrinku štyroch sezón jarnému škriatkovi. No ty si hráš do omrzenia svoju zimnú melódiu.

FREDO (*Usmeje sa.*) Páči sa ti?

VIVA Prepáč, som lesná víla. Mám rada veselé hrejivé tóny. Pozri sa, už som celá skrehnutá.

FREDO U mňa sa teda nemáš čím zohriať. Môžem ťa ponúknuť iba lízankou zo sladkého cencúľa alebo lahodným našľahaným snehom.

VIVA Neprišla som k tebe na návštevu, ale po skrinku. Od dnes ti nepatrí.

FREDO (*Majetnícky sa pritúli k hracej skrinke.*) Nie? A kto to povedal?

VIVA Rosnička Futura. Tá najlepšie vie, aké má byť počasie.

FREDO (*Vysmieva sa.*) Kva! Kva! Tá stará ropucha?!

VIVA Nehovor tak! Ona mi poradila, aby som išla za tebou. Vieš, čo ma to stálo, kým som sem prišla?

FREDO Veď sa aj čudujem.

VIVA Snehové vločky mi ukazovali cestu. Najprv som šla podľa stôp, čo zanechali hladné srnky. Potom podľa odtlačkov zajačích labiek a nakoniec ma sem dovedli sotva viditeľné stopy uzímených sykoriek.

FREDO Chceš povedať, že moja zimná melódia už omrzela celý svet?

VIVA (*Bojzľivo.*) Nechcela som ťa uraziť, škriatok Fredo. Ale odjakživa to bolo tak, že po mesiacoch zimy sa všetko v prírode teší na jar.

FREDO Teší na jar? Nech! Pikolo je z nás štyroch najmladší. Má dosť času.

VIVA Aj ja ho veľmi túžim vidieť. Nechápeš?! Sme viac než iba dobrí priatelia.

FREDO (*Žiarlivo, nervózne prechádza po izbe.*) Chceš povedať, že sa máte radi?! Zamrznuté kozie bobky! A čo mám ja z toho? Nie, že by som to bračekovi nedoprial, ale keď si predstavím, ako si spolu hrkútate pri zurčiacom potôčiku, mám sto chutí nechať si ten hrací krám naveky!

VIVA Fredo?! Čo to hovoríš?

FREDO Iba to, že ak chceš, aby som po tebe poslal skrinku štyroch sezón tomu pikolíkovi, musíš aj mne ukázať ako taká malá víla tancuje.

VIVA Je mi zima! Pušť ma, prosím!

FREDO (*Postaví sa k hracej skrinke, otvorí jej veko.*) No tak! Čakám! Pri tanci sa zohreješ!

VIVA Dobre teda, ak tak veľmi chceš. (*Tancuje ako krehká porcelánová figúrka.*)

